

UNDERSÖKNING UTFÖRD AV Claes Malmqvist.

HÄNDELSEFÖRLOPP

Larmet utlöstes inkom till SOS kl. 02:07:45, och räddningstjänsten vare på plats ganska precis 9 minuter senare. Man konstaterade att någon krossat ett fönster och anlagt en brand i två pallar med varor inne i varuhuset. Branden hade släckts av sprinkleranläggningen vid räddningstjänstens framkomst. Räddningstjänsten stängde av sprinklern, återställde larmet, samt kontaktade ansvarig för butiken, som kom till platsen. Samtliga ventilationsluckor i taket på byggnaden öppnades för att snabbt ventileras ut röken. Samtidigt som denna insats pågick kom ytterligare ett automatlarm, denna gång från larm från Universitetet i andra änden på X-stad. Halva styrkan åkte dit och man kunde efter en stund konstatera att larmet utlösts av att någon sprängt en uttagsautomat i huset. Ingen brand uppstod till följd av denna sprängning. Branden var sannolikt anlagd som avledningsmanöver för denna sprängning.

UNDERSÖKNING

Byggnaden är ett varuhus uppfört i ett plan ca 160x75 meter, och är utfört som en brandcell. Varuhuset är försett med automatisk vattensprinkleranläggning samt automatiskt brandlarm och brandventilation. Pallarna där branden anlågts var försedda med kragar av metallnät och innehöll tvättsvampar för bilvård, och spinnspon av glasfiberarmerad plast. Innehållet i båda dessa pallar var i stort sett utbränt, vilket tyder på att sprinklern inte löst ut förrän i stort sett hela innehållet på dessa pallar antänts. Dikt an mot pallarna stod två skåp för förvaring av brandfarlig vara. Dessa skåp innehöll uppskattningsvis sammanlagt ca 200 liter T-röd, K-blå och olika bensintillsatser. Tidigare diskussioner vid räddningstjänstens tillsyn av brandfarlig vara hade efter flera års diskussioner lett till att dessa skåp köptes in och ställdes upp. Skåpen hade enbart skador på de yttre plåtskalen. Inuti skåpen fanns överhuvudtaget inga tecken på att en brand pågått alldeles intill, det gick inte ens att känna lukt av rök eller bränd färg. Däremot luktade det ganska kraftigt av brännbara vätskor, vilket enligt uppgift från personalen var ett sådant problem att de tidvis fått huvudvärk då de plockat in varor i skåpen. Skåpen saknar ventilation, eftersom de skall hålla brandteknisk klass. Kärlen är sannolikt inte helt gastäta varför en del av varan tränger genom plasten och ansamlas i skåpet. Om detta i sig kan utgöra en risk i det fall att en brännbar blandning kan bildas är inte känt.

SLUTSATSER – UTLÅTANDE - ERFARENHETER

Skadorna på varuhuset begränsades till de brunna varorna, skåpens gavlar samt vattenskadorna på varor i hyllorna närmast branden. Eftersom branden inträffade ganska långt från klädavdelningen blev endast ett fåtal varor rökskadade. Matvarudelen, som ligger i byggnadens andra ände, påverkades överhuvudtaget inte. Att skadorna kunde begränsas får ses som en direkt följd av de skyddsåtgärder som vidtagits både i form av sprinkler, automatiskt brandlarm och klassade skåp, samt av räddningstjänstens agerande.

Branden fick ingen spridning alls från startföremålen, vilket skedde på grund av att skåpen skyddade de brandfarliga vätskorna från att antändas. Skåpen i sig var en följd av räddningstjänstens tillsynsverksamhet, och det arbete som varuhuset lagt ner på att möta kraven i lagstiftningen om brandfarliga och explosiva varor.

Hade man haft samma förvaring som tidigare dvs. fritt på pall ute i butiken, skulle branden sannolikt ha antänt de oskyddade plastflaskorna med brandfarlig vätska innan branden vuxit sig så stor att sprinklern utlösts. Detta skulle i så fall ha lett till en avsevärt mycket större brand, som dessutom skulle kunna spridas genom att vätskorna runnit ut, och ytterligare genom att de sköljts iväg av vatten från sprinklersystemet.

Räddningstjänsten kunde snabbt vara på plats genom att ett väl fungerande automatiskt brandlarm fanns. Därmed kunde också röken snabbt ventileras ut via ventilationssystem och via rökluckor. Ansvarig personal från varuhuset kunde snabbt tillkallas och varuhusets personal kunde själva snabbt påbörja saneringsarbetet.

Brandklassade skåp för förvaring av brandfarlig vara är tillsammans med en sprinkleranläggning en väl fungerande lösning. Dock finns det anledning att utreda vidare om det kan uppstå brännbara eller rent av explosiva blandningar inuti skåpen, då de saknar ventilation, och det tycks som om plastkärlen inte är helt täta.